

ЕТНО-НАЦІОКУЛЬТУРНА ЦІЛІСНІСТЬ УКРАЇНСТВА: ПОГЛЯДИ В.Б. АНТОНОВИЧА

Однією з істотних рис життя суспільства є активізація спеціальних суб'єктів із відповідно зініційованими національними цінностями, потребами та інтересами. Формування етно-націокультурної цілісності українства буде успішним із відповідним теоретичним та практичним врахуванням чинників, скажімо адекватної потребам часу активності національних, державно-політичних структур, спрямованих на поглиблення змісту суспільної ідеології на шляхах зміцнення її національно-ідейного потенціалу. Останнє ж отримує нові позитивні зініціювання у єдності з репрезентованим вітчизняним історико-філософським дискурсом етно-національно-об'єднавчих конотацій етнокультурного, національно-ментальнісного досвіду українства.

У другій половині, наприкінці ХІХ ст. українські мислителі особливо пильну увагу приділяли переосмисленню вітчизняного досвіду розуміння народності нації, національно-культурного буття, що має сприяти національному об'єднанню. Нація, зазначав, В.Б. Антонович, є «група людей рідних і близьких між собою натурою, хистом, вдачею, дотепом, вдатністю, темпераментом» [1, с. 91]. Серед виокремлених ознак, вважає він, на першому плані, безперечно, «психологічний елемент відчуттів, понять та зформованих поглядів і ідей», від цієї «головної духовної відмінності конкретної групи населення залежить і вибір сфер життєдіяльності, у межах яких максимально повно може сповнитися кожна індивідуальність» [2, с. 146]. Крім того, характер народу досить виразно проявляється «у тих політичних ідеалах, які при відповідних обставинах він намагається реалізувати, виконати» [1, с. 97]. Але, наголошує дослідник, характерною спільною рисою внутрішнього життя українців вважається беззаперечне «переважання почуттів над практичним розсудком» [там само]. Почуттєво-емоційний характер внутрішнього життя проявляється, зокрема, у зародженні, зміцненні глибинних зв'язків українців зі своїм життєвим світом, подібна прив'язаність не втрачається навіть за відсутності відповідних практичних переваг. І лише у випадку особливих потреб, викликаних життєвими негараздами, появою небезпеки українець та його родина «розлучаються зі своєю хатою, зі своїм селом і з батьківщиною». Для українців необхідність полишати свої рідні місця з метою заробітку на чужині або ж з інших причин було життєвою трагедією. Успішним, вважає В.Б. Антонович, національне об'єднання може бути відтак, лише за умови

вироблення адекватних понять стосовно народності та держави, що, зокрема, несумісно із тим, коли кожна держава розглядається як така, що буцімто «повинна прагнути до встановлення однорідного етнографічного типу у своїх межах та що подібне встановлення може досягатися завдяки адміністративним міроприємствам – наскільки б різноманітним не був культурний та племінний склад населення». [2, с. 151].

Таким чином, лише на основі жорсткого і безумовного дотримання людських прав може бути об'єднаним суспільство та, відповідно, розвиватися як цілісність. Поцінювати подібну цілісність, можуть лише члени спільноти, для яких державні закони та установи гарантуватимуть права і захист.

Література:

1. Антонович В.Б. Три національні типи народні // Антонович В.Б. Моя сповідь: Вибрані історичні та публіцистичні твори / Упор. О.Тодійчук, В. Ульяновський. – К.: Либідь, 1995. – с. 90-101.
2. Антонович В.Б. Погляди українофілів // Антонович В.Б. Моя сповідь... - с. 143-153.
3. Бичко А.К., Бичко І.В. Феномен української інтелігенції: спроба екзистенціального дослідження. – Дрогобич, 1997. – 115 с.
4. Горський В.С. Історія української філософії – К.: Наукова думка, 1996. – 287 с.

Скрицька Наталія Василівна

Викладач кафедри філософії

Буковинського державного медичного університету

пошукувач кафедри філософії

Державного ВНЗ «Національний гірничий університет»

ПРИНЦИП ІНДИВІДУАЦІЇ У ФІЛОСОФІЇ ФРАНЦИСКА СУАРЕСА

Поняття індивідуації в історії філософії не є новим та сягає своїм корінням ще з часів Арістотеля. Саме арістотелівське розуміння сутності та існування поставило питання про необхідність існування індивідуації як такої для субстанцій та акциденцій. Для прикладу, судження “Сократ білий” існує завдяки властивості “білизни” як такої. Поняття “білизна” є сутністю, яка має принцип власної індивідуації – Сократ.

Фома Аквінський теж порушував принцип індивідуації, говорячи про те, що Сократ, наприклад, індивідуальний завдяки “якісно визначеній матерії”, але білизна його шкіри є “випадком”, оскільки якість білизни властива саме Сократу. Це свідчить про те, що принцип індивідуації акциденції міститься в